

De reeds lang niet meer in gebruik zijnde synagoge werd door de Duitsers leeggeroofd. Wat er nog restte van het interieur werd door omwonenden vernield.

Het gebouw moet in die tijd gebruikt zijn voor het drogen van visnetten. Na de oorlog, toen de zeer kleine Joodse gemeenschap haar sjoel had teruggekregen, is het gebouw nog enige tijd als kolenbergplaats gebruikt. Het was het begin van het einde. In 1948 werd de Joodse Gemeente opgeheven en met Enkhuizen verenigd. Vijf jaar later werd het langzamerhand in een ruïne veranderde gebouw aan de burgerlijke Gemeente verkocht en afgebroken. In 1970 is de Joodse begraafplaats aan de Westersingel geruimd. Een zeer ongebruikelijke handeling, die letterlijk en figuurlijk veel voeten in de aarde had. De laatste rustplaats van een dode mag namelijk volgens de Joodse religieuze opvattingen nooit meer verstoord worden. De gemeente Hoorn vond een betere toegang tot de Grote Waal belangrijker dan de levensovertuiging van een bijna niet meer aanwezige bevolkingsgroep en liet de stoffelijke resten overbrengen naar de Nieuwe Algemene Begraafplaats aan de Berkhouterweg. Er werden bij de ruiming de resten van 614 doden gevonden. Tevens werd bij verwijdering van het

kerkhof het voor reiniging gebruikte metaal-huisje afgebroken. Het verhaal van de Hoornse Joden was na 300 jaar ten einde.

Bronnen:

Archiefdienst Westfrieze Gemeenten:
Be keurboek van Hoorn (1621-1644);
Resolutieboeken van Burgemeesteren van Hoorn van 19-4-1629 tot 8-4-1632, van 19-4-1632 tot 13-4-1634 en van 30-5-1748 tot 16-7-1771; Memoriaal van Burgemeesteren en Regeerders van Hoorn van 17-3-1757 tot 15-12-1794;
Articulen, inhoudende Saken en Ceremoniën, in de Joodsche Wet sig bevindende, 1808.
Literatuur: H.K. Brugmans en A. Frank: De geschiedenis der Joden in D.I.
C. Reijnders: Van "Joodsche natiën" tot Joodse Nederlanders. Utrecht 1969.
S.Ph. de Vries: Joodse ritensymbolen. Herdruk Amsterdam 1978.
H. Poppers: Het bezoek van grootrabbin Samuel Berenstein aan verschillende plaatsen in de conscriptie van Amsterdam, 1813. In: De Vrijdagavond.
Joods Weekblad: 1924.
Aäron Poolman: Joden in Hoorn. In: West-Frieslands oud en nieuw. Hoorn 1970.

leden werven leden werven leden werven

Uit het jaarverslag van onze secretaris kunt u het al lezen: per 31 december 1978 telde onze vereniging 295 leden. En als we dan weten dat Groot-Hoorn ongeveer 37.317 inwoners telt, dan is dit ledenaantal toch eigenlijk maar beschamend weinig!

Er moeten in onze oude en mooie stad Hoorn toch een veel groter aantal mensen te vinden zijn die achter de doelstellingen van onze vereniging kunnen gaan staan en dus... lid kunnen en willen worden.

Om de contributie behoeft men het niet te laten: wat is nu nog f 15,- per jaar in deze dure tijd; ruim 6 pakjes sigaretten voor de rokers, een goedkope fles genever voor de drinkers, een eenvoudig boekje voor de lezers onder ons. Daar moet dus wel over heen te komen zijn. En wat staat daar tegenover: het behoud en de uitbouw van een vereniging die ontzaglijk veel goed werk doet voor de instandhouding van historisch Hoorn in al haar facetten. Een vereniging, waarin ook de leden zelf actief werkzaam kunnen zijn via diverse werkgroepen, cursussen en commissies. En sinds kort ook een vereniging met een eigen blad. Wat schreef een van onze trouwe leden bij het verschijnen van de eerste uitgave van Oud-Hoorn? "Kan dat allemaal betaald worden uit de contributie van f 15,-; dat is knap!"

Het bestuur doet zijn best om de doelstellingen van de vereniging zo optimaal mogelijk te realiseren en de leden daarbij zoveel mogelijk te betrekken.

Optimale realisatie is echter alleen mogelijk als het ledental een stuk hoger komt te liggen dan nu. En het is aan u, onze eigen leden, dat wij vragen daar iets aan te doen. Neem eens een kennis, vriend of familie lid mee naar een van de bijeenkomsten, werkgroep-activiteiten, stadswandelingen en maak hem of haar zo enthousiast, dat ze ook zelf actief lid willen worden. Het mogen ook "passieve" leden worden, want ook dat maakt onze vereniging sterk. Kom, doe eens uw best en laten we met z'n allen proberen zo snel mogelijk minstens een verdubbeling van het ledenaantal te realiseren. Tot heil van uw eigen Oud-Hoorn, haar doelstellingen.

Nieuwe leden kunnen zich opgeven bij de Secretaris Vereniging "Oud-Hoorn",
Postbus 346
1620 AH Hoorn (tel. 02290 - 10022)